

משנה בבא מציעא פרק י

Mishnah Bava Metziah, chapter 10

(1) If a house [i.e., the ground floor] and an upper story, belonging to two people, collapsed [and the timber, stones and earth cannot be identified as to which story they have fallen from], both must share

[proportionately] in the timber, stones, and earth. But [where applicable] we see which stones [i.e., upper or lower] are more likely to have been broken [for example, if the bottom floor collapsed, we may assume that the broken stones on the bottom were originally on the bottom floor and the whole stones on the top of the pile, from the upper story. Or if the top floor was hit by a strong wind and toppled over thus falling from a greater height, we may then assume that the broken stones were originally on the upper story and each takes the corresponding stones]. If one [Reuvein] recognized some [whole] stones as his [own and the other (Shimon) admitted partially, i.e., that several of the stones claimed by Reuvein are in fact Reuvein's; however, regarding others he is not sure], he [Reuvein] can take them [since Shimon admits to a portion of the claim — מודה במקצת, he must now swear and since he says he doesn't know regarding the rest, he can't swear and therefore, must pay], but they are counted in his [Reuvein's] share [and Shimon may take an equal amount of other whole stones while the rest is divided. If Shimon states that he doesn't know if any of the stones belong to Reuvein, he swears that he doesn't know, and they divide everything].

(2) [In the case of] a house and an upper story of two [where the landlord lives in the ground floor and the upper story was rented out, whereby he declared; I am renting you the upper story upon this house], if the [floor of the] upper story

רבנו עובדיה מברטנורא

א הבית והעלייה של שנים. הבית של אחד, ועלייה של אחר: שניהם חולקים. לפי שאין ניכר אלו אבנים של עליין ואלו אבנים של תחתון; ורואים אלו אבנים הראויות להשתבר. שאם נחבט הבית מיסודו ונפל תחתיו, יש לדעת שהתחתונות נשברו. ואם עליינו של כותל נפל להלן ממנו הרבה, העליונות נשברו, שנפלו ממקום גבוה, והתחתונות שלמות שנפלו ממקום נמוך. ורישא דתנא שניהם חולקים, מיירי שנפל הכותל בלילה ופנו את האבנים מיד, וליכא למימקם אי בחבסה נפל ותתאה אתבור, אי בחבטה נפל ועלייתא אתבור: מקצת אבניו. והן שלמות: נוטלין. וכגון שהלה טוען בקצת מהן שהוא אמת, ובקצת אומר שאינו יודע, שכיון שהוא מודה במקצת הוה ליה מחוייב שבועה דאורייתא ואינו יכול לישבע, וכל המחוייב שבועה ואינו יכול לישבע משלם. אבל אם אמר על כולן איני יודע, ישבע שאינו יודע וחולק עם חבירו בשוה: **ב** הבית והעלייה. המשכיר לחבירו עלייה שעל

was broken through [an area of four cubits squared] and the landlord refuses to fix it, the inhabitant of the upper story can descend [to the lower floor] and live below, until he repairs the top [since he said; The **upper story upon this house**, he, in effect, pledged the house to the upper story]. Rabbi Yose says: The lower one must provide the ceiling beams [which are, in fact, the floor beams for the upper story] and the upper one the plaster [since the plaster serves as that which straightens his floor; however, the *Tanna Kamma* maintains that the plaster also strengthens the beams of the lower floor's ceiling].

(3) If a house [i.e., the ground floor] and an upper story, belonging to two, collapsed, and the owner of the upper story asked the house owner to rebuild, while the latter declined, the former may build the house [i.e., the lower story] and live there, until he [the latter] reimburses him for his expenses [and then he leaves and rebuilds the upper story]. Rabbi Yehudah says: [Once he reimburses him, the house is once again his, retroactive from when completed] then this man lived in his neighbor's house and must pay him rent [and even though, had he not rebuilt the house, there would have been no house from which to collect rent, however, Rabbi Yehudah holds, if one benefits, even though the other does not lose, he pays for the benefit]. Rather, the owner of the upper story builds the

רבנו עובדיה מברטנורא

גבי ביתו ואמר לו עלייה זו שעל גבי בית זה אני משכיר לך, ונפחתה העלייה בארבעה טפחים על ארבעה טפחים, דהשתא אם בא זה להשתמש בעלייה צריך שישתמש חציו למעלה וחציו למטה: ואין בעל הבית רוצה לתקן. העלייה: הרי בעל העלייה יורד ורר למטה. לגמרי. דהא שעבד ביתא לעלייה. ולא כפינן ליה לדור חציו למעלה וחציו למטה: מעזיבה. טיח של טיט שנותנים על התקרה. רבי יוסי סבר מעזיבה אשוויי גומות היא, ואשוויי גומות על העליון לאשוויי. ורבנן סברי מעזיבה אחזוקי תקרה היא, ואחזוקי תקרה תחתון בעי לאחזוקי. והלכה כחכמים: ג הבית והעלייה של שנים. בית של זה ועלייה של זה: אמר בעל עליה לבעל הבית לבנות. החומה והתקרה התחתונה המוטלין עליו לבנות: בונה הבית. ותקרה התחתונה שעליו, ויושב בבית עד שיתן לו יציאותיו, ואחר כך יוצא ממנו ובונה עליותיו: רבי יהודה אומר אף זה דר בתוך של חבירו. אם כן הוא, בעל העלייה זו כשזה מחזיר לו יציאותיו נמצא שדר כל הימים הללו בתוך של חבירו. ואף על פי שזה אינו חסר דהא בלאו הכי לא הוי בני לה, מכל מקום זה נהנה, שאלולי בית זה לא היה

העלייה ואין בעל הבית רוצה לתקן, הרי בעל העלייה יורד ודר למטה, עד שיתקן לו את העלייה. רבי יוסי אומר, התחתון נותן את התקרה, והעליון את המעזיבה: ג הבית והעלייה של שנים שנפלו, אמר בעל העלייה לבעל הבית לבנות, והוא אינו רוצה לבנות הרי בעל העלייה בונה את הבית ודר בתוכו עד שיתן לו את יציאותיו. רבי יהודה אומר, אף זה דר בתוך של חבירו צריך להעלות לו שָׁכר, אלא בעל העלייה בונה את הבית ואת

house, the upper story and the roof, and then lives in the house [the lower floor] until he is reimbursed [since he could live in the upper story, he does not benefit from living in the lower floor and, therefore, does not have to pay anything].

(4) So, too, if an olive press was built in a rock and above it was a garden [belonging to another person], and the roof of the press broke through [an area of four cubits squared], the owner of the garden can descend and plant below [on the floor of the olive press],

until the owner of the press repairs the vaulting [to provide support for the garden above]. If a wall or a tree fell into a public thoroughfare and caused damage, he [its owner] is free from liability [since this was an unavoidable accident]. But if he was given a [fixed] time [by the Court, usually thirty days] to remove the tree or the wall, and they fell — if within the [thirty day] period, he is not liable; after that, however, he is liable.

(5) If a man's wall was near his neighbor's garden and it collapsed [into the garden], and when he demanded that he remove the stones, he replied; they are now yours [and remove them yourself], he is not listened to. [On the other hand,] if, after the latter agreed [to the proposal and removed the stones] he, [the owner of the wall] said, here are your expenses [for removing the stones], and I will take back mine [the stones], he is [likewise] not listened to. If a man hires a worker to collect straw or stubble, and when he demands his pay says to him:

רבנו עובדיה מברטנורא

לו דירה לדור שם. וקסבר זה נהנה וזה אינו חסר, חייב. אלא בונה את הכל, ומקרה את העליה. למעלה וכל הצריך לה: **ויושב בבית**. התחתון, דהוי ליה זה לא נהנה, שהרי עלייתו מוכנת לו לדור בה, וזה לא חסר, דהא לא הוה בני לה ולא חזיא ליה: **ד בית הבר**. בית לעצור וזיתים: **וגנה אחת על גביו**. ובית הבר של אחד וגינה של אחר: **ונפחת**. בארבעה טפחים על ארבעה טפחים ואינו ראוי לזרוע כבתחילה: **כיפין**. תקרה עשויה בעגול כמין קשת ועליה יתן בעל הגנה עפר וזרע: **פטור מלשלם**. דמאי הוה ליה למיעבד, אנוס הוא: **נתנו לו זמן**. בית דין, שלשים יום לסתור ולקוק: **ה ונפל**. לתוך גינת חבריו: **הגיעוק**. זכה בהן ופנה אותן לעצמן: **אין שומעין לו**. אם אין זה רוצה אין קונה אותן, וחייב הלה לפנותן: **בתבן ובקש**. ללקט לו משלו או משל הפקר: **אין שומעין לו**.

העליה ומקרה את העליה, ויושב בבית עד שיתן לו את יציאותיו: **ד וכן בית הבר שהוא כנוי בסלע, וגנה אחת על גביו, ונפחת, הרי בעל הגנה יורד וזרע למטה עד שייעשה לבית ברו כפין**. הכתיל והאילן שנפלו לרשות הרבים והזיקו, פטור מלשלם. נתנו לו זמן לקץ את האילן ולסתור את הכתיל, ונפלו בתוך הזמן, פטור, לאחר הזמן, חייב: **ה מי שהיה כתל סמוך לגנת חברו ונפל, ואמר לו פנה אבניך**, ואמר לו הגיעוק, אין שומעין לו, משקבל עליו אמר לו הילך את יציאותיך ואני אטל את שלי, אין שומעין לו. השוכר את הפועל לעשות עמו בתבן ובקש,

Take what you collected [from the straw] for your wage; he is not listened to. If, after he agreed [to the proposal], he said to him: Here is your payment, and I will take my property; he is [likewise] not listened to. If one takes out manure onto a public thoroughfare, the one who carries it, carries, and the one who [removes and] applies it to the field, applies [and removes it immediately, i.e., the one who carries it out must make sure that there is one to remove it since it may not remain on the street]. [Lime] mortar may not be

ואמר לו תן לי שכרי, ואמר לו טל מה שעשית בשכרך, אין שומעין לו, משקבל עליו ואמר לו הילך שכרך ואני אטל את שלי, אין שומעין לו. המוציא וְהמזבל מִזְבֵּל. אין שורין טיט ברשות הרבים, ואין לִבְנִים לִבְנִים. אֶבֶל גּוֹבְלִין טִיט בְּרֶשׁוֹת הָרַבִּים, אֶבֶל לֹא לִבְנִים. הַבּוֹנֶה בְּרֶשׁוֹת הָרַבִּים, הַמְבִיא אֲבָנִים מִבֵּיא וְהַבּוֹנֶה בּוֹנֶה. וְאִם הָיִק, מִשְׁלֵם מִה שְׁהָיִק. רֶבֶן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, אִף מִתְקַן הוּא אֶת מְלֻאֲכָתוֹ לְפָנֵי שְׁלֹשִׁים יוֹם: וְשֵׁנִי גְנוֹת זו עַל גַּב זו וְהָיִק בֵּינֵיהֶם, רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, שֶׁל עֲלִיוֹן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שֶׁל

soaked in the street nor may bricks be formed [and allowed to dry] there. However, clay [or cement, to be used right away] may be kneaded in the street but, not for bricks [i.e., kneading clay to be used for bricks, even though he removes them for actual forming and drying onto his own property, is prohibited (Tiferet Yisrael)]. When one is building in a public street [i.e., coming up to the street, where he stands on the street in order to build it], the one who brings the stones, brings them, and the builder lays them [immediately; they may not remain on the street]. If [during the short interval when he is permitted to have the stones or mix the mortar on the public street] he causes damage, he must pay. Rabban Shimon ben Gamliel says: One may prepare his materials even thirty days beforehand [and store them on the street and he is not responsible for any damage caused by them; the *halachah* does not follow Rabban Shimon ben Gamliel].

(6) If two gardens are situated [side by side] one above the other, and vegetables grow between them [on the wall that extends from the floor of the lower garden to the floor of the higher garden], Rabbi Meir says: They belong to [the owner of] the upper garden [since they are growing from his soil]; Rabbi Yehudah says:

רבנו עובדיה מברטנורא

אע"ג דבכל דוכתא אית לן שוה כסף ככסף, גבי שכיר אינו כן, דלא תלין פעולת שכיר כתיב, אמאי דאתני בהדיה משמע: **המוציא מוציא והמזבל מזבל**. כשזה מוציא מן הרפת לרשות הרבים יהא מוכן הנושא לזבל, ואינו ראוי להשהותו שם: **גובלין טיט**. לתת מיד בבנין: **והבונה בונה**. מקבל מיד המביא ובונה: **מתקן**. מוזמן ברה"ר כל שלשים יום, ואינו חייב בנוקין. ואין הלכה כרשב"ג: **ו שתי גינות**. של שני בני אדם סמוכות זו לזו. האחת קרקעיתה גבוהה, ושאלה קרקעיתה נמוך: **והירק**

to the [owner of the] lower garden [because they are in the air of his property]. Said Rabbi Meir: Should the owner of the upper garden wish to remove his earth, there would be no vegetables. Said Rabbi Yehudah: Should the lower one wish to fill up his garden [with soil, thereby making it level with the upper garden], there

would be no vegetables. So Rabbi Meir replied: Since both can prevent one another [from having the vegetables], we should consider from where the vegetables draw their sustenance [and give it to the owner of that soil]. Rabbi Shimon says: As far as [the owner of] the upper garden can stretch out his hand and take, belongs to him [since it is his soil; thus concurring with Rabbi Meir], while the rest [growing below his reach] belongs to [the owner of] the lower garden [since it is beneath his dignity to ask permission from the owner of the lower garden to enter in order to collect the vegetables, we, therefore, assume that he allows the other to take them].

רבנו עובדיה מברטנורא

בנתיים. בזקיפת הגובה, שזו גבוה מזו: **של עליון.** שהרי עפרו הוא ומשלו הוא יונק: **של תחתון.** שעל אדמו היא מונחת: **מאחר ששניהם יכולים למחות.** שלא יתא ירק זה כאן. עליון ליטול עפרו, ותחתון למלאות גינתו: **רואין מהיבן ירק זה חי.** ממקום שהוא יונק וגדל. ולו ינתן: **כל שעליון יכול לפשוט ידו וליטול הרי אלו שלו.** כדקאמר רבי מאיר. הואיל ומעפרו הוא חי: **והשאר של תחתון.** דעליון גופיה אפקורי מפקיר ליה לגבי דתחתון. שגנאי הוא לו ליטול רשות ליכנס לתוך של חבירו וללקחו. והלכה כרבי שמעון:

תחתון. אמר רבי מאיר, אם ירצה העליון לקח את עפרו אין כאן ירק. אמר רבי יהודה, אם ירצה התחתון למלא את גנתו אין כאן ירק. אמר רבי מאיר, מאחר ששניהן יכולין למחות זה על זה, רואין מהיבן ירק זה חי. אמר רבי שמעון, כל שהעליון יכול לפשוט את ידו ולטול, הרי הוא שלו, והשאר של תחתון: